

Deze nota wordt met een Kamerbrief meegestuurd: **Ja**

Aan

Minister van VWS

Deadline: 13-06-2024

Ontworpen door

T
M

nota

(ter beslissing)

Verzamelwet gegevensverwerking VWS II.a

Datum Document
10 juni 2024

Kenmerk
3846550-1067195-WJZ

Bijlage(n)
-

1. Aanleiding

- Er zijn verschillende knelpunten geconstateerd bij de gegevensverwerking in de zorg en het sociaal domein.
- Met de voorgestelde wetswijzigingen van een aantal wetten op het terrein van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, wordt de grondslag voor bepaalde gegevensverwerkingen verstevigd of gecreëerd.
- Daarnaast wordt één onderwerp meegenomen wat niet ziet op gegevensverwerking, te weten een hoofdstuk toezicht en handhaving in de Wet aanvullende bepalingen verwerking persoonsgegevens in de zorg (Wabvpz).
- U wordt in deze nota onder andere geïnformeerd over het advies van de Afdeling advisering van de Raad van State (de Afdeling).
- Het wetsvoorstel en bijbehorende toelichting zijn klaar om aanhangig te worden gemaakt bij de Tweede Kamer.
- Voor de ondertekening is gekozen voor ondertekening door één bewindspersoon: de minister van VWS. Reden hiervoor is dat de gegevensuitwisseling in de zorg binnen uw portefeuille valt. Voor akkoord ter agendering bij de ministerraad en doorgeleiding aan de Tweede Kamer, is gekozen om deze nota slechts voor te leggen aan de Minister van VWS. Het wetsvoorstel en bijbehorende toelichting zijn immers inhoudelijk niet aangrijpend aangepast.

2. Geadviseerd besluit

- Akkoord op het vaststellen van de inhoud van het nader rapport;
- Akkoord geven op agendering van het wetsvoorstel voor de ministerraad van 21 juni 2024 met het verzoek om doorgeleiding van het wetsvoorstel en de bijbehorende toelichting naar de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

3. Kernpunten

- 1) In de Wabvpz worden formele handhavingsinstrumenten opgenomen zodat de IGJ effectiever kan handhaven op deze wet.
- 2) Zorgaanbieders krijgen de mogelijkheid om het BSN van de wettelijk vertegenwoordiger of gemachtigde van cliënten te verwerken voor zover dat noodzakelijk is om de identiteit en de bevoegdheid van de gemachtigde vast te stellen. Hierdoor kan de zorgaanbieder op rechtmatige wijze de vertegenwoordiger of gemachtigde toegang geven tot het digitale medische dossier van de cliënt.
- 3) De leden van het Subcomité ter Preventie van foltering en andere wrede, onmenselijke of ontorende behandeling of bestraffing en de leden van het Europees Comité inzake de voorkoming van folteringen en onmenselijke of vernederende behandelingen of bestraffingen krijgen toegang tot medische dossiers van personen als dat noodzakelijk is voor de uitoefening van hun taak.
- 4) Zorgverzekeraars en Wlz-uitvoerders krijgen een grondslag om gegevens die zien op het declaratiegedrag van hun verzekerden te verwerken voor beleidsmatige doeleinden en om deze te kunnen anonimiseren. Deze data wordt (geanonimiseerd) omgezet in rapportages die aan de minister van VWS worden gegeven, zodat daarop beleid kan worden ontwikkeld.
- 5) De bewaartermijn van gegevens van Wmo-clients wordt verkort.

Kenmerk
3846550-1067195-WJZ

In de toelichting op het wetsvoorstel treft u een uitgebreidere beschrijving van bovenstaande onderdelen aan.

4. Toelichting

a. Draagvlak politiek

- Gegevensverwerking kan in zijn algemeenheid rekenen op de aandacht van de Tweede en Eerste Kamer.
- De verschillende onderdelen in dit wetsvoorstel zijn geen onderwerp geweest in het politieke debat. Het wetsvoorstel is niet door het parlement controversieel verklaard en de verwachting is dat er draagvlak bestaat voor het wegnemen van knelpunten op het gebied van gegevensverwerking.

b. Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie

Burgers en veldpartijen hebben tijdens de internetconsultatie de gelegenheid gehad om te reageren op het ontwerp-wetsvoorstel. Meerdere respondenten geven aan dat het verstevigen en verduidelijken van de grondslagen van gegevensverwerkingen wenselijkheid en noodzakelijkheid is. Tegelijkertijd zijn er kanttekeningen van uiteenlopende aard. De belangrijkste punten uit de consultatieperiode zijn al eerder aan u gecommuniceerd.

c. Financiële en personele gevolgen

Het wetsvoorstel beoogt een nadere invulling te geven aan of verduidelijking te geven van de gegevensverwerking bij bestaande wettelijke taken. De verwachting is dat partijen naar aanleiding van dit wetsvoorstel voor deze onderdelen niet met extra uitgaven zullen worden geconfronteerd.

d. Juridische aspecten haalbaarheid

Met de voorgestelde wetwijzigingen kunnen de knelpunten worden verholpen. Deze wijzigingen zijn juridisch haalbaar. Gezien de aard van dit wetsvoorstel is voor een aantal onderdelen een gegevensbeschermingseffectbeoordeling uitgevoerd. Zie uitgebreider hierover hoofdstuk 5 van de toelichting.

In eerste instantie was het de bedoeling om 11 onderwerpen mee te laten lopen met het wetsvoorstel. Er is voorafgaand aan aanbidding aan de Afdeling in februari van dit jaar al besloten om twee onderwerpen los te koppelen van het wetsvoorstel. Naar aanleiding van het advies van de Raad van State, en het spoedeisende karakter van twee stuks reparatiewetgeving (namelijk het onderdeel dat ziet op het inzagerecht voor de comités tegen foltering en het onderdeel dat ziet op Vektis) is besloten om nogmaals een knip te maken in het aantal onderwerpen. Deze onderwerpen dienen namelijk zo spoedig mogelijk in werking te treden zodat beoogde gegevensverwerking rechtmatig plaats kan vinden en daarmee aansprakelijkheid voor onrechtmatige verwerking wordt voorkomen. De overige onderwerpen die in dit wetsvoorstel zitten dienen op geen enkele wijze juridische of politiek gevoelig te zijn, om te voorkomen dat de twee genoemde onderwerpen verdere vertraging oplopen. Zodoende dat dit wetsvoorstel nog vijf onderwerpen bevat. De resterende vier onderwerpen zullen worden ondergebracht in een separaat wetsvoorstel dat de citeertitel Verzamelwet gegevensverwerking VWS II.b zal krijgen. In dit wetsvoorstel zullen naar verwachting ook weer de onderwerpen worden opgenomen die voorafgaand aan aanbidding aan de Afdeling waren losgekoppeld van dit oorspronkelijke wetsvoorstel.

Kenmerk
3846550-1067195-WJZ

De Afdeling heeft een dictum b gegeven, de Afdeling waardeert het dat er wettelijke grondslagen voor een aantal gegevensverwerkingen in het leven wordt geroepen. De opmerkingen van de Afdeling op dit wetsvoorstel zijn beperkt en zien specifiek op de onderdelen 3 en 4 van dit wetsvoorstel (zie punt 3). Gezondheidsgegevens mogen alleen worden verwerkt onder de uitzonderingen genoemd in de AVG. De Afdeling merkt op dat dit in de voorgestelde toelichting op het wetsvoorstel onvoldoende is gemotiveerd. Wanneer zich men bij gegevensverwerking beroept op een zwaarwegend algemeen belang, zoals bij onderdeel 4 het geval is, is een nadrukkelijke motivering van de noodzakelijkheid en een strikte proportionaliteitsafweging nodig. Diverse uitzonderingen vereisen passende maatregelen en soms een geheimhoudingsverplichting. De Afdeling adviseert in de toelichting nader te motiveren dat is voldaan aan de vereisten die de AVG stelt voor het verwerken van gezondheidsgegevens (bijzondere persoonsgegevens). Hieruit volgt dat de Afdeling graag ziet dat per grondslag preciezer en uitvoeriger de noodzakelijkheid en proportionaliteit wordt

Bovenstaande adviezen zijn overgenomen en de toelichting is daarop aangevuld. In het nader rapport wordt de afweging tussen de noodzaak en proportionaliteit voor de onderdelen 3 en 4 ook nader uiteengezet.

e. Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)

- Intern: IGJ (onderdeel 2)
- Interdepartementaal: BZK (onderdeel 1), JenV (onderdeel 3).
- Veldpartijen: ZN (onderdeel 4), CAK (onderdeel 5), SVB (onderdeel 5).

f. Gevolgen administratieve lasten

Bij onderdeel 5 wordt een reductie van administratieve lasten en regeldruk beoogd. Dit vindt plaats bij gemeenten, CAK, zorgkantoren, zorgaanbieders en cliënten.

De andere onderwerpen hebben geen regeldrukgevolgen. Het wetsvoorstel en de toelichting daarop hebben de ATR geen aanleiding gegeven tot opmerkingen. Daarom adviseert de ATR de minister van VWS geadviseerd om – vanuit optiek van regeldruk – het wetsvoorstel bij de Tweede Kamer in te dienen.

g. Toezeggingen

Er worden geen nieuwe toezeggingen gedaan en ook geen bestaande toezeggingen afgedaan.

Kenmerk
3846550-1067195-WJZ

h. Fraudetoets

Dit wetsvoorstel brengt geen verhoogd risico op fraude met zich mee.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

"Tot personen herleidbare gegevens zijn onleesbaar gemaakt vanwege de bescherming van de persoonlijke levenssfeer"